№ 189. Czwartek 20. Sierpnia 1863. Rok wydania 53.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część nieurzędowa.

Lwów, 20. sierpnia.

Oczy całej Europy zwrócone są na zjazd frankfurcki; z Frankfurtu więc też główne a podobno i jedyne wiadomości podać możemy.

W wyciągu telegraficznym mamy główne zarysy projektu reformy związku niemieckiego przez Najjaśn. Cesarza Austryi zgromadzonym Monarchom przedłożonego. W jutrzejszym numerze nie omieszkamy podać wyciąg ten w całości; dziś tyle tylko nadmienimy, iż w nim nie tylko cel związku niemieckiego znakomicie rozszerzony, ale zarazem i władza centralna wykonawcza organicznie urządzona, ludy zaś związku niemieckiego do właściwego udziału w władzy prawodawczej powołane są. Cesarz Jego Mość projekt ten złożył w dniu 17go b. m. na rzeczonem posiedzeniu zgromadzonych Monarchów; o godzinie w pół do piątej po południu odbyło się drugie posiedzenie wysokiego zgromadzenia, na którem projekta pod bliższą rozwagę wzięte zostały.

Prusy dotąd trzymają się zupełnie na uboczu. Gazeta krzyżowa donosi według telegramu z Frankfurtu z dnia 17., iż uchwalono wysłać deputacyę do Króla pruskiego dla nakłonienia go do przybycia do Frankfurtu.

Urzędowy pruski *Staatsanzeiger* donosi, iż po widzeniu się króla Jego Mości pruskiego z cesarzem austryackim w Gasteinie w dniu 3. sierpnia i po dłuższej rozmowie o kwestyi reformy związkowej, adjutant cesarski doręczył królowi zaproszenie na zjazd, na co król w dniu 14. telegrafem, później zaś w piśmie swem z wyłuszczeniem powodów stanowczo odmownie odpowiedział.

Co do projektu samego *Staatsanzeiger* twierdzi, iż rząd wystąpi z zarzutami tak jak w kwestyi delegowanych na posiedzeniu sejmu związkowego w dniu 22. stycznia 1863. Położenie, zdaniem *Staatsanzeigera* o tyle tylko jest odmienne, iż w tenczas szło o zaprotestowanie przeciwko ustawie związkowej, który to przypadek dziś nie zachodzi. Dziś może być tylko różnica zdań, i jest zaprawdę bardzo wielka.

Courrier du dimanche podaje rozbiór ostatniej noty francuskiej w sprawie polskiej. Według rozbioru tego Francya nie odstępywałaby ani od żądanego zawieszenia broni, ani od konferencyi ośmiu mocarstw, tylko konkluzya noty zredagowaną jest w duchu pełnem umiarkowania, tak, iż nie zamyka drogi do dalszej dyskusyi. Nie wiemy o ile podanie to dziennikarskie z prawdą zgadzać się może, często już bowiem się pokazało, że dzienniki nawet najpoważniejsze podawały jako pewne wiadomości, o których się później pokazało, iż żadnej nie mają podstawy.

Dzien pow. podaje doniesienie o rozbiciu oddziału powstańców w dniu 15. b. m. pod Szklarami, w okolicach Olkusza, przez wojsko rosyjskie pod dowództwem Jenerał-majora księcia Szachowskoj. Straty powstańców mają być ogromne. Wojsko rosyjskie zabrało wiele broni i wzięło do niewoli 40 powstańców, straciło zaś tylko 6 zabitych i 13 rannych. Sam jenerał Szachowskoj lekko w nogę raniony został.

Tenże *Dzien. pow.* zamieścił adres szlachty Wileńskiej przez marszałka guberskiego wileńskiego Domejkę z upoważnienia szlachty jenerałowi Murawiewowi podany, który w właściwej rubryce zamieściliśmy.

Monarchia Austryacka.

Lwów, 20. sierpnia. Jego Excelencya c. k. Namiestnik fml. hrabia *Mensdorff-Pouilly* odjechał dziś rannym pociągiem kolei żelaznej za urlopem ze Lwowa. W tymczasowem zastępstwie obejmuje Jego Excelencya jenerał fml. *Schmerling* funkcye Namiestnika Galicyi i komenderującego Galicyi i Bukowiny.

Lwów, 19. sierpnia. Dyrekcya tutejszej c. k. wyższej szkoły realnej wydała następujące ogłoszenie: Zapis uczniów do c. k. wyższej szkoły realnej we Lwowie na następujący rok szkolny uskuteczni się dnia 29. i 31. sierpnia b. r. w kancelaryi dyrekcyi tejże szkoły, gdzie też o warunkach przyjęcia uczniów dowiedzieć się można.

Wiedeń, 18. sierpnia. *(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.)* Najjaśn. Pani przybyła przedwczoraj wieczorem do Wiednia i wczoraj rozpoczęła na nowo kąpiele w zimnej wodzie. Arcyksiążę Rainer udzielał wczoraj audyencye w zastępstwie za Najjaśn. Pana. Arcyksiążę Karol Ferdynand i Arcyksiężna Elżbieta przybyli tu przedwczoraj z Gmunden. Urodziny następcy tronu księcia Rudolfa będą obchodzone dnia 21go b. m. w sposób sielski, a przytem uroczysty. W wilię tego dnia wieczór będą palone ognie na szczytach gór; dzień obchodu zrana wystrzały z moździerzy rozpoczną uroczystość; w Reichenau będzie odprawione nabożeństwo, na którem będą się znajdować dzieci z okolicy, poczem złożą następcy tronu swoje życzenia. Bal dla dzieci zakończy uroczystość. Jego Excel. minister stanu udał się dziś znowu do Baden. Minister Lasser przybędzie tu dnia 20go. Poseł francuzki książę Grammont, który wyjechał do Paryża, przybędzie do Wiednia we wrześniu. Podczas jego nieobecności pierwszy sekretarz legacyi Moosburg będzie kierował sprawami poselstwa. Poseł brazylijski przybył tu wczoraj z Karlsbadu.

(Odezwa dyrekcyi strzelnicy krajowej.) Z Insbruka piszą do *Jener. Kor.*, że dyrekcya strzelnicy krajowej wydała odezwę do wszystkich tych, co chcą przyczynić się do uświetnienia obchodu 500letniej rocznicy połączenia Tyrolu z Austryą, aby składali lub zbierali podarunki honorowe i inne datki rozdawać się mające przy sposobności wielkiego krajowego festynu strzelniczego, i aby te do pomienionej dyrekcyi nadsyłali, lub ją przynajmniej o skutku swoich usiłowań zawiadomili.

Wykaz tych podarunków wraz z nazwiskami dawców będzie podany do powszechnej wiadomości, i wszystkie będą w swoim czasie wystawione na widok publiczny w sali strzelnicy krajowej.

Wydział konkursowy izby deputowanych doszedł do §. 88. projektu rządowego, załatwił więc czwarty rozdział drugiej części. Na wniosek Dr. Berger przyjętą została następująca zmiana w paragrafie 82. Projekt rządowy przyznawał komisarzowi masy upadłej prawo przynaglenia karami pieniężnemi zarządcę masy krydalnej, wydział zaś władzę tę powierzył sądowi na wniosek komisarza. Oddalenie zarządcy masy może nastąpić albo na wniosek komisarza, albo na wniosek wydziału wierzycieli, lub też z urzędu, w tym ostatnim jednak wypadku po wysłuchaniu komisarza, tudzież wydziału wierzycieli i samego zarządcę masy, o ile takowe jest możliwe. Oddalenie tylko sąd właściwy orzec może.

Projekt rządowy nie dozwalał apelacyi przeciwko decyzyi oddalenia zarządcę masy krydalnej; wydział apelacyi dozwolił z tem jednak zastrzeżeniem, że nie może mieć skutku zawieszającego.

§. 88., według którego przy rozleglejszych i trudniejszych likwidacyach adwokaci mogą być mianowani administratorami masy krydalnej, wykreślony został jako zbyteczny, już bowiem §. 79. nie wyłączał adwokatów od administracyi. Gdy dep. Brosche w skutek odebranego telegramu odjechać musiał, miejsce jego zajmie Dr. Schindler, inaczej bowiem wydział nie byłby w komplecie. Pan minister sprawiedliwości Dr. Hein obecny był na ostatniem posiedzeniu. Dnia 21go b. m. trzech członków wydziału pp. Mühlfeld, Berger i Schindler udadzą się na zjazd prawników do Moguncyi.

Hiszpania.

(Rozwiązanie Kortezów.) Gazeta urzędowa zamieściła dekret Królowej rozwiązujący obecne posiedzenie Kortezów. Przyszła sesya Kortezów pocznie się dnia 4. listopada b. r.

Anglia.

(Rozwiązanie parlamentu Wysp Jońskich. — Różne wiadomości.) Urzędowa Gazeta Korfuańska zamieściła proklamacyę lorda nadkomisarza Wysp Jońskich z dn. 6. sierpnia, ogłaszającej rozwiązanie obecnego jońskiego parlamentu i wzywającego lud, ażeby do następującego parlamentu wybrał mężów, którzy stanowić będą o przyłączenie wysp do Grecyi.

Globe oświadcza, iż wszelkie powody przez dzienniki przytaczane względem odwołania posła angielskiego w Turynie, p. James Hudson, są mylne. Sir James już przed czterma miesiącami oświadczył, iż pragnie usunąć się od służby publicznej, rząd zaś w nagrodę usług jego mianował go kawalerem orderu Bath. Następca jego jest synem lorda Minto, który we Włoszech tyle dobrych wspomnień po sobie zostawił, z powodu liberalnych opinii swoich.

Francya.

Paryż, 16. sierpnia. *(Obchód uroczystości 15. sierpnia w Paryżu. — Doniesienia z Mexyku.)* Obchód uroczystości wczorajszej odbył się w zupełnej spokojności i największym porządku. Cesarz przybył do Tuileryi o godzinie 11tej. W kilka minut po jego przybyciu rozpoczęły się audyencye. O godzinie 12tej Cesarz udał się do kaplicy zamkowej otoczony wielkiemi dygnitarzami dworu, w której odśpiewano Te Deum z nową muzyką kompozycyi p. Cohen. O godzinie 1szej Cesarz miał wrócić do Saint-Cloud. Wieczorem będzie zwykły obiad dyplomatyczny u p. Drouin de Lhuys, na którym znajdować się będą wszyscy posłowie i naczelnicy misyi zagranicznych. Onegdaj był wieczór i bal w Saint-Cloud; uważano, iż Cesarz na dwa zawody rozmawiał z baronową Budbergową, małżonką ambasadora rosyjskiego.

Pan Drouin de Lhuys udać się ma do Francyi południowej za kilkodniowym urlopem. W czasie jego niebytności zastępywać go będzie p. Billault. Mówiono wiele w Paryżu o odwołaniu księcia de

Montebello z Petersburga i zastąpienia go przez p. de Morny. Tak jedno jak drugie tłumaczą jako oznaki zbliżenia się Cesarza do Rosyi.

Monitor zamieścił długi spis osób dekorowanych i awansowanych z powodu sierpniowej uroczystości. P. Duruy, minister oświecenia publicznego, mianowany został oficerem legii honorowej.

Prócz tego zamieścił *Monitor* sprawozdanie urzędowe o czynnościach zgromadzenia notablów mexykańskich, tudzież raport jenerała Forey. Sprawozdanie obejmuje rzeczy zupełnie już wiadome o ogłoszeniu rządu monarchicznego, o wyborze Arcyksięcia Ferdynanda Maxymiliana austryackiego na tron mexykański i o ustanowieniu rządu tymczasowego mexykańskiego. Raport jenerała Forey do ministra wojny powtarza dawniejsze doniesienia o zaprowadzeniu junty municypalnej w Mexyku, o urządzeniu prasy dziennikarskiej na sposób francuzki, tudzież o ustanowieniu junty wojskowej pod własną swoją, jenerała Forey, prezydencyą. Junta ta zajmować się ma urządzeniem armii krajowej mexykańskiej, której organizacya jednak dopiero po zupełnem uspokojeniu kraju nastąpić może.

Jenerał Forey słysząc, iż niejaki Buitron, mieniący się jenerałem, dopuszcza się różnych zdzierstw i zbrodni, kazał go uwięzić w Mexyku samym, pułkownik zaś du Barrais w San Angel, w okolicy Mexyku uwięził całą jego bandę. Buitron przechodził zawsze z jednego stronnictwa do drugiego, ażeby kraść i rabować pod pozorem politycznym.

Zresztą złodzieje pod nazwą gerilów zalegają gościńce niszczą handel, zatrzymują wozy publiczne w samej okolicy stolicy, rabują folwarki, i stali się postrachem ludności. Jenerał Forey wszystkich podobnych złoczyńców ogłosił jako bandytów, i ustanowił sądy wojskowe dla ich sądzenia i ukarania.

Stronnicy Juareza, Nyrete, Avreliano, Carbajal i inni zgromadzili znaczne siły w Tlaskali dla operowania w okolicy Puebli. Jenerał Forey wysłał kolumnę francuzką pod dowództwem pułkownika de la Canorgue wraz z oddziałem wojska mexykańskiego dla zajęcia Tlaskali, całą zaś jazdę rozłożył w okolicach Mexyku, gdzie w potrzeby do życia lepiej będzie zaopatrzone, i pilnować będzie zarazem bezpieczeństwa kraju.

Tym sposobem jenerał Forey zabezpieczył spokojność w okolicy Mexyku i zapewnił komunikacyę z Pueblą, na której wojsku francuzkiemu tak wiele zależy.

Prócz tego jenerał Forey zarządził zajęcie wybrzeża i komory celnej w Monetstlan przynoszącej miesięcznie do 30.000 piastrów, z których połowa użytą będzie na opłatę celników i utrzymanie straży celnej pod nazwą kontragerille w Monetstlan.

W końcu jenerał Forey donosi, iż przy zajęciu Mexyku zabrano nieprzyjacielowi 97 dział wielkiego kalibru, blisko cały milion ładunków karabinowych i wielką ilość kapsli i innych przyborów wojskowych. Między działami znajduje się jedno zwane „Pielgrzym“, ulane w Douai w 1744 roku, które do Francyi odesłane będzie.

La France donosi z Veracruz, iż wojsko francuzkie zająć ma prowincyę Natamoras, w sąsiedztwie Texas. W wodach tej prowincyi flotyla francuzka zabrała okręt jeden angielski, wiozący dla Mexykanów 10.000 karabinów wysłanych z portów angielskich.

Temps i *Journal des Débats* nie sądzą, ażeby nowe cesarstwo mexykańskie o własnych siłach utrzymać się mogło. Tak jak rzeczy dziś stoją w Ameryce, łatwo przewidzieć, iż wkrótce unioniści zniosą zupełnie separatystów i zmuszą ich do powrotu do unii, która raz się znów ustaliwszy, wystąpi z zasadą Monroe, niedopuszczania państw europejskich do jakiegobądź wpływu w Ameryce. Nowe Cesarstwo będzie więc miało gotowego nieprzyjaciela w unii amerykańskiej, szukać będzie obrony Francyi i narazi ją na zatargi z północną Ameryką, chociaż dobre stosunki z Zjednoczonemi Stanami należą do tradycyonalnych zasad polityki francuzkiej.

Włochy.

(Różne wiadomości.) Z Turynu piszą do *Jener. Kor. austr.*, że hr. Pasolini, dawniejszy minister spraw zewnętrznych, udać się ma na posadę poselską do Petersburga, zaś obecny minister spraw zewnętrznych, który wkrótce z ministeryum wystąpić ma, uda się do Sztokholmu lub Lizbony jako poseł włoski. Ostatnie wypadki w Austryi ogromne miały zrobić w Turynie wrażenie; Król powiedzieć miał do syna swego, księcia Humberta: „Teraz lękam się, iż wypadki nas uduszą; ziemia pod nami poczyna się trząść!“

Niemcy.

(Zgromadzenie we Frankfurcie.) *Presse* podaje następujący spis monarchów i osób im towarzyszących, a mających zasiadać na kongresie w Frankfurcie:

1. Cesarz Austryacki, Fml. hr. Crenneville, pierwszy jenerał adjutant; jenerał major hr. Condenhove, drugi jenerał adjutant, Fligeladjutanci: Major hr. Clam Matinitz, major Latour, major hr. Fünfkirchen, major Maina. Oficerowie jeneralnej adjutantury: Podpułkownik Br. Vlasitz, rotmistrz hr. Kinsky, Br. Habermann. Minister cesarskiego domu i spraw zagranicznych hr. Rechberg. Radzca dworu Br. Biegeleben, radzca legacyi Br. Aldenburg, sekretarz nadworny Br. Werner, sekretarz ekspedycyi w ministerstwie spraw zagranicznych Ascher.

2. Król Bawarski. Jenerał adjutanci: jenerał porucznik Delpy La Rocha, jenerał major hr. Rechberg. Fligeladjutanci: Pułkownik hr. Pappenheim, kapitan Br. Moy; oficer ordynansowy: porucznik książę Thurn Taxis. Minister stanu Br. Schrenk.

3. Król saski. Najwyższy koniuszy i jenerał porucznik Engel. fliegeladjutant major Friesen. Minister stanu spraw zagranicznych i wewnętrznych Br. Beust.

4. Król Hanowerski. Jenerał porucznik Wehner. Burgrabia hr. Wedeł. Minister stanu hr. Platen Hallermund, minister rezydent radzca stanu Zimmermann. Tajny radzca gabinetowy Dr. Lex.

5. Książę Wirtembergski, następca tronu, Br. Spitzenberg, kapitan i adjutant. Prezydent rady tajnej, i minister spraw wewnętrznych Neurath. Minister spraw zagranicznych Baron Hügel. Attache poselstwa Bauer.

6. Wielki książę Badeński. Fligeladjutanci: Pułkownik Baron Neubronn, podpułkownik Halzing. Prezydent ministerstwa spraw zagranicznych Br. Roggenbach. Baron Ungern Sternberg radzca legacyi, i szef tajnego gabinetu.

7. Elektor Heski. 8. Wielki książę heski. Jego Wielkoksiążęca Wysokość książę Aleksander Heski. Prezydent całego ministeryum, minister wielkoksiążęcego domu i spraw zagranicznych: Baron Dalwigk. Jenerał adjutant Br. Trotha. Fligeladjutanci pułkownik Frey, major Lyncker. Najwyższy marszałek dworu: hr. Yfenburg. Najwyższy podkomorzy: Br. Nordeck-Robenau. Najwyższy koniuszy Baron van der Capellen. Najwyższy mistrz obrzędów: Werner.

9. Jego kr. Wysokość książę Henryk holenderski, namiestnik Luxemburga, kawaler de Stuers, oficer marynarki pierwszej klasy, adjutant Baron Tornaco, minister stanu wielkiego księstwa Luxemburskiego.

10. Książę Brunświcki. Fligeladjutanci: Pułkownik Hohnhorst, major Lauinger, kapitan Rudolphi. Minister stanu Campe.

11. Wielki książę Meklenbursko-Szweryński. Jenerał major Zülow. Major Herzberg. Rotmistrz Lützow. Minister stanu Oertzen.

12. Książę Nassauski. Kierujący minister stanu: Książę Sayn Wittgenstein Berleberg. Fligeladjutant Ziemięcki.

13. Wielki książę sasko-wajmarski. Rzeczywisty radzca tajny i minister stanu Watzdorf. Rzeczywisty radzca tajny i najwyższy marszałek dworu hr. Beust. Sekretarz gabinetowy hr. Wedel.

14. Książę sasko-meiningenski. Minister stanu Krosigt. Radzca stanu Uttenhoven.

15. Książę sasko-koburg-gotajski. Minister stanu br. Seebach. Major Reutern, adjutant. Radca rządowy Somwer.

16. Wielki książę mecklenburgsko-strelicki. Fligeladjutant kapitan Weuckstein. Minister stanu Bülow.

17. Wielki Książę oldenburgski. 18. Dziedziczny Książę Anhalt-Dessau-Köthen. 19. Książę Schwarzburg-Sondershausen. 20. Książę Schwarzburg-Rudolstadt (minister stanu Bertrab). 21. Książę Liechtenstein. 22. Książę Waldeck. (Radca tajny Stockhausen. Prezydent rządu Winterberg.) 23. Księżna Reuss starszej linii (minister Grün.) 24. Książę Reuss młodszej linii (minister stanu Harbon.) 25. wolne miasto Lubeka (burmistrz Roeck.) 26. Wolne miasto Frankfurt (starszy burmistrz, senator i syndyk Dr. Müller.) 27. Wolne miasto Bremen (burmistrz Duckwitz). 28. Wolne miasto Hamburg (burmistrz Haller).

Królestwo Polskie.

Warszawa, 17. sierpnia. *(Adres szlachty litewskiej.)* Czytamy w *Dzienniku Powsz.*: Jego Ces. Mości przedstawione zostało przez wileńskiego jeneral-gubernatora, jenerała piechoty Murawiewa następujące wiernopoddańcze pismo od szlachty wileńskiej.

„Najdostojniejszy Monarcho!

Rozruchy rewolucyi wciągnęły wielu z szlachty gubernii Wileńskiej do naruszenia przysięgi na wierność Waszej Ces. Mości.

Odrzucając działania stronnictwa rewolucyjnego, z powodu którego od kilku miesięcy ziemia nasza broczy się krwią po większej części niewinnych ofiar.

Z czystego serca i jawnie prosimy Cię Najjaśn. Panie, abyś uważał nas za wiernych Twych poddanych, oświadczając przytem, że stanowiąc jedną i nierozerwaną całość z Rosyą, pozostajemy na zawsze wiernymi Twymi poddanymi, powierzając los szlachty Twemu Najdostojniejszemu Monarcho nieograniczonemu miłosierdziu.“

Podpisał z pełnomocnictwa szlachty:

Waszej Ces. Mości wierny poddany Wileński gubernialny marszałek szlachty Alexander, syn Tadeusza Domejko 27. lipca 1863 r.

Liczba szlachty, którzy upełnomocnili marszałka gubernialnego do podpisania i przedstawienia wiernopoddańczego pisma, dochodziła do 27. lipca do 235. Podpisywanie pełnomocnictwa jeszcze dalej trwało po powiatach.

Rosya.

(Projekt wystawy agronomicznej w Moskwie.) Z Petersburga piszą do *Dzien. Powsz.*: Ministerstwo dóbr rządowych w zamiarze przyjścia w pomoc rozwojowi gospodarstwa wiejskiego od 1849 r., urządzało w różnych miejscach cesarstwa wystawy płodów wiejskich. Takie wystawy były pierwiastkowo otwierane, w oznaczonych naprzód punktach, i dla określonych obok tego przestrzeni, a od 1862 r. na zasadzie ułożonych w ministerstwie normalnych przepisów o wystawach, postanowiło urządzać je kolejno we wszystkich guberniach Rosyi europejskiej, co rok naznaczając

wystawy w 10 guberniach. Na zasadzie tych przepisów, w 1864 r. miały być urządzone kolejne wystawy w następujących 10 miejscach: w obwodzie Besarabskim i guberniach: Kostromskiej, Tambowskiej, Charkowskiej, Estlandzkiej, Ołoneckiej, Orenburskiej, Mińskiej, Moskiewskiej i Pskowskiej. Na urządzenie kolejnych wystaw, corocznie zamieszczone jest w budżecie po 1000 rs. na każdą wystawę, razem 10.000 rs. do wypłacenia ze skarbu państwa, i oprócz tego, z budżetu, pozostającego do rozporządzenia ministerstwa dóbr rządowych noworosyjskiego kapitału przemysłu rolniczego, wyasygnowywa się 10.000rs. rocznie na wystawę w kraju Noworosyjskim.

Obecnie. rada cesarskiego moskiewskiego towarzystwa gospodarstwa wiejskiego, zawiadomiwszy ministerstwo dóbr rządowych, że towarzystwo to postanowiło urządzić w Moskwie w 1864 roku ogólną wystawę płodów gospodarstwa i przemysłu wiejskiego dla całej Rosyi, stara się uzyskać.

1) Połączenie z tą wystawą wyznaczonej na tenże rok przez ministerstwo dóbr rządowych, kolejnej dla gubernii Moskiewskiej wystawy płodów wiejskich;

2) Zniesienie wszystkich wyznaczonych na 1864 r. kolejnych wystaw płodów wiejskich; i

3) Udzielenie mu na urządzenie wspomnionej wystawy, zapomogi pieniężnej i w ogóle pomocy dla pomyślnego urzeczywistnienia tego interesu.

Zważywszy, że wszechrosyjskie wystawy płodów wiejskich, jak tego dowiodło doświadczenie, okazywały zawsze znaczniejszą korzyść od wystaw gubernialnych, przyciągając w większej liczbie producentów, nawet z najodleglejszych miejsc cesarstwa; że otworzenie wystawy w Moskwie jako w punkcie środkowym czynności przemysłowych. może przynieść daleko więcej korzyści niż w każdem innem miejscu; że wystawa ta przedstawiając wielkie zajęcie dla przemysłowców, znaczenie powinnaby osłabić wystawy gubernialne, odciągnąwszy od nich producentów wystawców, podobnież jak to było na poprzednich wystawach wszechrosyjskich; że w skutku tego w 1864 r. z wystaw gubernialnych nie można spodziewać się korzyści, jaką przynosiły w innych latach, kiedy nie było ogólnych wystaw rosyjskich; i że tymczasem wydatki na ich urządzenie pozostałyby takie same jak poprzednio; — minister dóbr rządowych uznał przedstawienie moskiewskiego towarzystwa gospodarstwa wiejskiego za zasługujące na uwagę i dla tego proponował: 1) kolejną wystawą moskiewską płodów wiejskich połączyć z projektowaną przez wspomnione towarzystwo wystawą płodów gospodarstwa i przemysłu wiejskiego; 2) wszystkie pozostałe kolejne wystawy w 1864 r. znieść; i 3) okazać towarzystwu ze strony ministerstwa pomoc, tak pewnemi środkami administracyjnemi, dla pomyślniejszego urządzenia wystawy wszechrosyjskiej, jak i zapomogą rządową na urządzenie wystawy i na rozdanie na niej ze strony ministerstwa dóbr rządowych medali i nagród pieniężnych za najlepsze krajowe płody gospodarstwa i przemysłu wiejskiego, przy czem za źródło tych wydatków przyjąć sumę 10.000rs. asygnowaną według budżetu wydatków rządowych na gubernialne wystawy płodów wiejskich i 1000 rs. wyznaczone corocznie z budżetu noworosyjskiego kapitału przemysłu wiejskiego na wystawy w tym kraju.

Takie propozycye ministra dóbr rządowych na d. 19. czerwca 1863 r., Najwyżej zostały zatwierdzone.

Turcya.

(Zbrojenie i koncentracya wojska. — Układy. Wiadomości bieżące.) Do *Jen. kor.* donoszą z Konstantynopola, że Turcya zbroi się ciągle na lądzie i na morzu, zakupuje znaczną liczbę koni, i gromadzi wielkie zapasy, co zdaje się być niezawodnym znakiem bliskiej wyprawy wojennej. Wydano rozporządzenia względem powołania Redyfów pod broń, a oficerowie cudzoziemscy, połowę żołdu pobierający, a do których należy wielu Węgrów, mają teraz wejść w czynną służbę.

Wojsko koncentruje się ciągle w Szumli i Niszu, przez niejaki czas, marsze w tę stronę były zawieszone za radą posła angielskiego. ale wkrótce potem znowu z Azyi i Europy wyruszyły świeże kolumny piechoty i jazdy ku Dunajowi, i granicy serbskiej, a tylko wysłanie artyleryi i pociągów zostało wstrzymane.

Pomiędzy gabinetami paryskim i londyńskim z jednej, a tureckim z drugiej strony rozpoczęte już zostały układy względem możliwego działania sprzymierzonych flot i armii na morzu czarnem. Pokazuje się, że gdyby przyszło jeszcze w tym roku do wojny, co zresztą nie jest prawdopodobnem, widownią tejże nie byłyby wybrzeża morza baltyckiego, lecz Rosya południowo zachodnia, Besarabia i Podole.

Aali Basza minister spraw zagranicznych przesłał notę rosyjskiemu pełnomocnikowi w Konstantynopolu, w której użala się, że Rosyanie gromadzą wojsko na granicy Azyi. Jeżeli zażalenie jest słuszne, co zresztą potrzebuje potwierdzenia, tedy oczywiście powszechne powstanie Czerkiesów rozgłoszone nawet w tutejszych dziennikach nie musi mieć wielkiego znaczenia.

Sułtan za radą matki, która lęka się aby jej synowi nie zaszkodziły czary lub uroki, kazał zniszczyć swój fotograf.

Ameryka.

(Doniesienia z placu boju.) Z **Nowego Jorku** donoszą pod dniem 6. sierpnia, iż obiegają tamże wieści, iż armia separatystowskiego jenerała Lee stoi na południowym brzegu rzeki Rapidan, z wyjątkiem korpusu jenerała Hilla. Sądzą, iż jenerał Reade przeszedł rzekę Rappahannock. Separatyści osadzili wyspy pod Fridrichsburgiem i przesłali tamże wielką ilość prowiantu. Bombardowanie Charlestonu trwa ciągle. Wycieczka separatystów z warowni Wagner została odparta.

Proklamacya prezydenta Lincolna ogłasza, iż rząd unii użyje prawa odwetu za żołnierzy murzynów, przez separatystów po wzięciu do niewoli zabitych lub do robót niewolniczych skazanych.

Kronika.

(Pożary.) W naszem mieście wybuchł pożar dn. 18. b. m. na przedmieściu żółkiewskiem w c. k. koszarach jazdy. Zapaliły się zapasy siana na strychu. Przyczyną pożaru miało być nieostrożne palenie tytoniu. Ogień szybko został ugaszony.

Dnia 16. b. m. o godzinie 9¾ wieczorem wybuchł pożar także na przedmieściu Żółkiewskim w domu Nr. 400 w komorce na drzewo, i także został spiesznie ugaszony. Szkoda z powodu tego pożaru ma wynosić około 150 zł.— Tegoż dnia przed południem żona stróża w domu Nr. 226 m. niosąc kilka starych gątów z drugiego piętra na pierwsze, wypadła na podwórze przez otwór zostawiony w murze podczas reparacyi domu, i złamała nogę.

W nocy z dnia 9. na 10. b. m. wybuchł pożar we wsi Radochowicach, w powiecie Niżankowickim, i spłonęły dwa budynki mieszkalne z zabudowaniami gospodarskiemi wartości około 6000 zł. Przyczyna pożaru niewiadoma. Podobnież w nocy z dn. 10. na 11. we wsi Dzielcu, w powiecie Zmigrodzkim, spłonęła prawdopodobnie przez nieostrożność jedna chata włościańska z budynkami gospodarskiemi, znaczną częścią zbiorów tegorocznych, odzieżą, bielizną i s. rzętami.

Dnia 13. b. m. we wsi Maksymowicach, w powiecie samborskim, spaliła się chata włościańska z szopą i prawie całym tegorocznym zbiorem, tudzież wszystkiemi rzeczami, które się w chacie znajdowały, a ogień według zeznania poszkodowanego miał być podłożony.

Dnia 16. b. m. o godzinie 9tej przed południem na przedmieściu Podmiasto w Jaworowie, i spaliły się dwie chaty, tudzież stodoła i stajnia. Ogień wybuchł w pomieszkaniu miejskiego sługi policyjnego, który podówczas znajdował się w służbie, a żona jego zamknąwszy dzieci w izbie, była w domu nieobecna. Dzieci, z których jedno liczyło lat 2, a drugie półtora roku, stały się pastwą. Przyczyną pożaru była jak się zdaje nieostrożność starszego z tych dzieci.

(Eksces popełniony przez aresztantów.) Do „Jener. Kor." piszą z Kołomyi, że tamtejsi aresztanci połamawszy łóżka, uderzyli na drzwi więzienne, a nawet ośmielili się stawić opór straży, czego przyczyną miało być, że im dawano złe jedzenie. Dla ukarania winnych i przywrócenia porządku, adjunkt powiatowy z asystencyą żandarmeryi udał się do gmachu więziennego, lecz gdy drzwi otworzono, aresztanci uzbrojeni w części z popsutych łóżek i kamienie, rzucili się na nie. aby sobie wyjście ułatwić. Żandarmi użyli broni, i dali trzy razy ognia po nad głowy winnych, którzy też stracili odwagę, i powrócili do posłuszeństwa. Nikt nie został zraniony; jeden tylko z aresztantów który chwycił ręką za bagnet, skaleczył się.

Przedsięwzięto niebawem śledztwo, i pokazało się, że jedzenie aresztantom dawane, nie mogło być przyczyną tego excesu.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów, 19. sierpnia. Na naszym dzisiejszym targu były następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów: mec pszenicy (82 ℔)3 zł. 14 c.; żyta (79 ℔) 1 zł. 66 c.; jęczmienia (68 ℔) 1 zł. 35 c.; owsa (50 ℔) 1 zł. 27 c.; hreczki 2 zł. 23 c.; kartofli 59 c.; cetnar siana 1 zł. 26 c., sąg drzewa bukowego 9 zł. 25 c.

Żółkiew. 5go sierpnia. W drugiej połowie z. m. były na targach tutejszych następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów.

	Miejsce targu:									
	Magierów		Rawa		Sokal		Uhnow		Żółkiew	
	zł.	c.	zł.	c.	zł.	c.	zł.	c.	zł.	c.
	waluty austryackiej									
Mec pszenicy	3	50	3	70	3	35	3	25	3	80
„ żyta	2	.	1	60	1	58	1	65	2	.
„ jęczmienia . . .	1	50	1	50	1	51	1	57	1	60
„ owsa	1	25	1	70	1	80	1	55	1	50
„ hreczki	2	10	1	60	2	50	2	17	2	.
„ kukurudzy . . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ kartofli	1	.	.	70	.		.	50	1	.
Cetnar siana	.	80	1	50	1	95	.	.	1	70
„ wełny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ nasienia konicza	36	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego	5	.	6	.	5	30	6	.	9	.
„ „ miękiego	4	.	5	.	4	40	5	20	6	40
Funt mięsa wołowego	.	12	.	14	.	14	.	11	.	13
Mas okowity	.	60	.	80	.	60	.	45	.	48

Ostatnia poczta.

Kraków, 19. sierpnia. *Krak. Ztg.* pisze: Rozszerzyła się tu pogłoska, że włościanie znieważyli pewnego księdza, który z tego powodu umarł w tutejszym instytucie dla księży emerytów podczas gdy po zasięgnięciu wiadomości pokazało się, że umarł w skutek przypadkowego spadnięcia z wozu. Celem rozszerzania takich pogłosek jest podburzać pospólstwo miejskie przeciw włościanom, których zachowanie się w obec powstania zasługuje w pewnej partyi na naganę. Nie trudno było cel ten osiągnąć. Wczoraj zrana pospólstwo rzuciło się na kramy na placu szczepańskim, gdzie włościanie z Prądnika sprzedają chleb, i nim patrol nadszedł, kramy były poprzewracane, chleb rozrzucony i zkradziony, włościanie znieważeni. Patrol położył koniec temu ekscesowi, lecz sprawcy rozruchu usiłowali wzniecić go na nowo na głównym rynku. Patrole przeszkodziły temu. Aresztowano 4 sprawców rozruchu. Dzisiejszy numer *Kroniki* skonfiskowano za usiłowanie usprawiedliwienia tego rozruchu.

Frankfurt, 18. sierpnia. Jego Ces. Mość i inni Monarchowie jadąc na ucztę do ratusza byli witani z zapałem.

Frankfurt, 18. sierpnia (w południe). W tej chwili Król saski z zbiorowem zaproszeniem wszystkich tu zgromadzonych Monarchów do Króla pruskiego wyjechał osobnym pociągiem do Baden Baden. (*Neueste Nachr.* donosi w późniejszej depeszy, że Król saski nie odjechał, i tylko kuryera wysłano do Króla pruskiego.)

Nowy Jork, 8. sierpnia. Sytuacya nad Rappahannokiem nie zmieniła się; oblężenie Charlestonu trwa ciągle. Separatyści z Johnstonem na czele stoją pod Brandonem nad Mississippi.

Tryest, 18. sierpnia. Poczta zamorska przywieziona parowcem Lloyda „Arcyksiążę Ferdynand Maxymilian", zawiera wiadomości z Kalkuty z 20., i z Bombaju z 24. lipca.

Nana Sahib ciągle zaprzecza tożsamości swojej osoby, i udaje, że jest braminem z Meckhan. Dost Mohamed mianował serdara Szir Ali Khana swoim następcą.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 19. sierpnia.

Hotel George: PP. Celners i Wic., z Machowa.

Hotel europejski: Czajkowski Izydor, z Jarosławie. — Jaroszyński Maur., z Tarnopola.

Hotel angielski: Grocholski Lud., z Wołynia. — Br. Konopka Stan. z Nagoszyna.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 19. sierpnia.

PP. Radziejowski Józef, na Podole. — Krause Adolf, do Warszawy. — Grabianka Kaj., do Poznania. — Płocki Konst., do Chorostkowa. - Kobajski Leon, do Krakowa. — Gross Piotr, do Koniuszek.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 19. sierpnia 1863.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	323.84	+ 14 4	75 9	zachodni	sl.	pogoda
2. god. po pol.	322 80	+ 23 1	42 4	"	"	pochmurno
10. god. wiecz.	322 51	+ 14.6	85.5	północny	sil.	burza

Burza z deszczem 9···00.

Kurs lwowski.

Dnia 18. sierpnia.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	0	23½	5	29
Dukat cesarski	" "	5	26	5	31½
Półimperyał zł. rosyjski	" "	9	8	9	17
Rubel srebrny rosyjski	" "	1	74½	1	76½
Talar pruski	" "	1	65½	1	67½
Polski kurant i pięciozłotówka	" "		—		—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	75	33	75	93
" " " m. k. za 100 zł.	bez kuponów	79	8	79	71
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	73	85	74	48
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	81	43	82	18
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	202	—	204	—

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 18. sierpnia.

	złr.	kr.
5% Metaliki	76	90
5% pożyczka narodowa	82	25
Losy z 1860 roku	101	10
Akcye banku wiedeńskiego	797	—
" " kredytowego	191	20
Londyn, 10 funtów szterlingów	111	90
Dukat pojedyńczy	5	31
Srebro	119	75

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 17. sierpnia.

1. Dług publiczny. (Za 100 zł.)

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	72.80	72.90
" " bez kuponów zwrotny po 5%	96.—	96.50
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	82 20	82 30
od kwiet. do paźd. po 5%	82.30	82.40
Z r. 1851 ser. B. po 5%	—.—	—.—
Metaliki po 5%	76.85	76.95
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	77.—	77.10
dtto. po 4½%	68.50	69.—
dtto. " 4%	61 25	61.50
dtto. " 3%	46.50	46 75
dtto. " 2½%	38.—	39.—
dtto. " 1%	15.25	15.35
Przez. do wyl. z r. 1839 całe losy	159 —	159 50
Przez. do wyl. z r. 1839 piata część losów	1?6 50	1?7 —
Przez. do wyl. z r. 1854	9?.75	96 25
Przez. do wyl. z r. 1860 po 500zł.	101 46	101.50
Przez. do wyl. z r. 1860 po 100 zł.	101 50	101 60
Renty Como po 42 lir. aust.	17.—	17.50
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	71.50	72.—
" 4½%	67.50	68.—
" 4%	59 50	60.—
" 3½%	51 50	52.—
" 3%	—.—	—.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju " 2½%	59.50	61.
" 2¼%	52.—	53 —
" 2%	47.—	48.—
" 1¾%	41.—	42.—
dtto. z procent. za granicą " 5%	71.50	72.—
" 4½%	67.50	68.—
" 4%	59.50	60.

B. Krajów koronnych. Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.	pien.	towar.
Niższej Austryi	86.—	87.—
Wyż. Aust. i Salcb.	85.—	85.50
Czech	90 50	91.—
Morawii	88.—	89.—
Szląska	87.50	88.50
Styryi	87.—	88.—
Tyrolu	91.—	—.—
Kar., Krainy i Wyb.	86.—	88 50
Węgier	76 50	76.90
Obl. ind. po 5proc. za 100 zł. Banatu Tem.	75.25	75.75
Kroacyi i Slawonii	76 25	76.75
Galicyi	74.—	74.50
Siedmiogrodu	75.—	75.50
Bukowina	74.—	74.50
Z klauzulą wylos. w r. 1867	73.50	73.75
Lomb. wen. poż. z r. 1859	92.50	—.—
Dług Tyrolu po 5%	—.—	—.—
Dług Tyrolu " 4%	60.—	60.50
Dług Salcburga " 3½%	—.—	—.—
Dług Salcburga " 3%	60.—	60.50
Dług Krainy " 2½%	—.—	—.—
Dług Krainy " 2%	30.—	31.—
" 1¾%	—.—	—.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
Po 3% za 100 zł.	27.—	—.—
" 2½% " 100 "	22.50	—.—
" 2¼% " 100 "	20.25	—.—
" 2% " 100 "	18.—	—.—
" 1¾% " 100 "	15.50	—.—

3. Akcye. (Za sztukę.)

	pien.	towar.
Banku narodowego	792.—	794.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	191.70	191 90
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	639.—	641.—
Półn. kol. po 1000 zł. m. k.	1695.—	1697.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	191 50	192 —
Kol Ces. Elżbiety po 200 zł. mon. konw.	147.—	147.50
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	127.50	128.—
Kolei Cisy po 200zł m. k. po 140 zł (70%) wpłaty	147.—	—.—
Połud. kolei państ., lomb. wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 180 zł. (90%)	245.—	246.—
Kol. Kar. Lud. po 200zł. mon. konw.	201.75	202 25
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	—.—	40.—
dtto II. emis. po 200zł. m. k.	99.—	100.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	675.—	680.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	235.—	240.—
Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem po 200 zł. mon. konw.	195.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	—.—	158.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	445.—	447.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	250.—	252.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	395 —	400.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500zł. w. a.	398.—	400.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a.	258.—	260.—
Uprzywil. czeska kolej zachodnia po 200 zł. w. a.	163. —	163.25

4. Listy zastawne. (za 100 zł.)

	pien.	towar.
Banku narod. w m. k. 6let. z r. 1857 po 5%	102.75	103.—
10let. " 1857 po 5%	92.—	92.50
przeznaczone do los. po 5%	—.—	—.—
Banku narod. w w. a. na 12 m. 5%	—.—	—.—
przezn. do losowania po 5%	87.75	87.90
Gal. Tow. kred. w w. a. po 4%	75.25	75.59

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	97.—	97.50
detto detto w sreb. upr. za 100 zł. w. a.	94.—	94.25
Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. aust.	88.75	89.25
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	122.—	123.—
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	116 50	117.—
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	90.75	91.—
Kol. półn. po 100 zł. w. a.	88.50	89.—
Kol. Glogn. po 100 zł. m. k.	80.—	80.50
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	94.—	95.—
Lloyda za 100 zł.	—.—	92.50
Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł.	96.—	96.50
Połud. półn. kolej kom. po 5% za 100 zł.	78.—	78.50
Grac. Köflach. kol. i Tow. gór. po 400 zł. w. a. (1000 fr.)	75.—	80.—

6. Losy. (za sztukę.)

	pien.	towar
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	135.—	135.15
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	92.—	92.50
Poż. Trye. po 100 zł. m. k.	115.—	116.—
" " po 50 zł. m. k.	52.50	53.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	34.—	34.50
Esterhazego po 40 zł. m. k.	94.—	95.—
Salma " 40 " "	36.—	36.25
Palfiego " 40 " "	36.75	37.25
Clarego " 40 " "	33.50	34.—
St. Genois " 40 " "	34.50	35.—
Windischgrätza 20 zł. "	21.—	21.50
Waldsteina 20 "	20.—	20.50
Keglevicha 10 "	15.—	15.25

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar
Amsterdam za 100 zł. hol	94.80	95.—
Augsburg za 100 zł. w. p. n.	94.60	94.70
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	94.75	94.90
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	83.70	83 80
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt.	112.—	112.—
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 lir. wł.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	44.30	44 35
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100zł. w. a.	—.—	—.—

(31 dni po ukazaniu.)

	pien.	towar
Bukareszt za 100 piast. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

Dukaty ces. men.	5.30	5.31
dtto. pełnej wagi	5.30	5.31
Korona	15.30	15.35
20frankówka	8 92	8.93
Rosyjski imperyał	9.15	9.18
Talar związkowy	1.66½	1.67
Srebro	110.75	111.25
Kurs korony w c. k. kasach	13zł.	50c.

Odpowiedzialny Redaktor **Adolf Rudynski.**

Z c. k. galic. drukarni rzadowej.